

Zadarmo

Noviny o živote Bratislavy,
jej mestských častí
a všetkých Bratislavčanov
vydáva NIVEL PLUS, s.r.o.
Vychádzajú dvakrát v mesiaci
v náklade 159 000 kusov.
Registrované na KÚ Bratislava
pod číslom 8/KÚB/248/13-8/98

Bratislavské Noviny

Redakcia:

Gorkého 6, Bratislava 811 01
Telefón a fax 5441 0028
www.bratislavskenoviny.sk
E-mail: redakcia@ba-noviny.sk
Vytláčila Concordia, s.r.o.
Do poštových schránok
bratislavských domácností
roznáša Surema, s.r.o.

Štvrtok 24. februára 2000

Pressburger Zeitung ~ Pozsonyi Újság

Ročník III. ~ Číslo 4

O elektronickú podobu novín je záujem

REDAKCIA

Od spustenia Bratislavských novín na internete uplynuli dva týždne a môžeme spoločne hodnotiť, do akej miery sme uspokojili najmä nebratislavských čitateľov. Elektronickú podobu novín ocenili azda najviac naši zámorskí čitatelia, ktorí sa tak dostanú k aktuálnym informáciám zo života Bratislavy súčasne s jej obyvateľmi.

Ospravedľujeme sa za chyby, ktoré sa objavili v prvých dňoch prevádzky internetovej verzie novín. Keďže sme sa rozhodli pre „ostrý štart“, zákonite sa objavili niektoré nedostatky, ktoré sme už odstránili, resp. postupne ich odstraňujeme. Nezapadnite, nájdete nás na adrese www.bratislavskenoviny.sk. (red)

Vjazd do pešej zóny povoľuje miestny úrad

STARÉ MESTO

Od prvého marca vydáva oprávnenie pre vjazd a výjazd motorových vozidiel na komunikácii pešej zóny v historickom jadre Starého Mesta úsek správnych činností Miestneho úradu na Vajanského nábreží 3. Doteraz bola touto činnosťou poverená Bratislavská parkovacia služba.

Aj naďalej zostáva v platnosti rozhodnutie starostu mestskej časti Bratislava - Staré Mesto v duchu VZN o pešej zóne, na základe ktorého je vjazd a výjazd vozidiel do pešej zóny v čase medzi 10.00 a 22.00 h povolený iba cez križovatku Rigeleho ulice a Hviezdoslavovho námestia alebo cez Františkánsku ulicu. Na oboch vstupoch sú osadené mechanické zábrany, ktoré obsluhuje hliadka mestskej polície. Nárok na vjazd majú obyvatelia s trvalým pobytom na niektorej z ulíc zóny alebo podnikatelia so sídlom v pešej zóne, ktorí svoje vozidlo garážujú na inej ploche ako na verejnej komunikácii. Oprávnenia sa tiež vydávajú zastupiteľskému úradu so sídlom v zóne, peňažnému ústavu na prevoz finančných prostriedkov, držiteľom preukazov ZTP a ZTP/S (zdravotne a pohybovo postihnutí občania), alebo aj organizácii zabezpečujúcej kultúrne podujatie v zóne.

V nočných hodinách (od 22. do 10. hodiny) majú vjazd a výjazd bez osobitného oprávnenia povolený obyvatelia a podnikatelia so sídlom v pešej zóne, zásobovanie, taxislužba a vozidlá prepravujúce osoby ťažko zdravotne alebo pohybovo postihnuté. Oprávnenia sa vydávajú maximálne na jeden rok. Platnosť oprávnení, ktoré doteraz vydala Bratislavská parkovacia služba, sa končí dňom 31. decembra 2000. (miv)

Komenského námestie je dnes vlastne jedným parkoviskom. Zmení sa to?

FOTO - Vladimír Mišauer

Bude namiesto parkoviska opäť parčík?

STARÉ MESTO

Zámer mestskej časti Staré Mesto zmeniť parkovaciú politiku a postupne obmedziť parkovanie na uliciach sa stretol s pozitívnym ohlasom Bratislavčanov. Niet totiž dôvodu, aby autá parkovali na uliciach a na chodníkoch, keď môžu parkovať v podzemných garážach, kde nikomu neprekážajú.

To je aj prípad verejného plateného parkoviska na Komenského námestí za Slovenským národným divadlom. Parkovisko sa nachádza len niekoľko metrov od podzemnej garáže Alexia, pričom hodinový poplatok za parkovanie na povrchu a v podzemí je rovnaký. A keďže podzemná garáž nie je naplno vyťažovaná, ďalšia existencia parkoviska na Komenského námestí sa podľa nás ukazuje ako neopodstatnená. Navyše v okolí pribudnú v najbližších

rokoch podzemné garáže na Uršulínskej ulici a pod Hviezdoslavovým námestím. Preto je namiesto otázky, či by sa na Komenského námestie nemal vrátiť verejný parčík, ktorý tu existoval až do roku 1972, keď bol zlikvidovaný pri prestavbe historickej budovy SND. Vtedy pod úroveň námestia zabudovali podzemné sklady a časť parku zastavali modernou prístavbou SND. Komenského námestie je tak azda jediným námestím v Bratislave, ktoré je súčasne aj parkoviskom.

Ako uvádzajú historické pramene, námestie vzniklo už v 18. storočí. Keď v roku 1886 postavili nové Mestské divadlo, priestor medzi Ondrejovou ulicou (Andreassgasse - dnes Gorkého) a Ružovou ulicou (Rosengasse - dnes Jesenského) zachovali a parkovo upravili. Pôvodne sa námestie volalo Pállfyho,

od roku 1932 nesie názov Komenského námestie.

Námestie aj parkovisko je v správe mestskej časti Staré Mesto, preto nás zaujímal, či staromestská samospráva podporí zrušenie parkoviska a opätovné vybudovanie verejného parku. Ako nás ubezpečil hovorca starostu Starého Mesta Milan Vajda, mestská časť túto myšlienku podporuje, pretože je plne v duchu zásad statickej dopravy, ktoré platia vo vyspelých krajinách. Podľa nich, za každé novovybudované parkovacie miesto v podzemí by malo byť zrušené jedno parkovacie miesto v nadzemí. „Myšlienka vrátiť na Komenského námestie park, keďže v blízkosti už je nevyužitá podzemná garáž a budú vybudované ďalšie, je pozitívna a mestská časť o nej začne uvažovať,“ uviedol M. Vajda. Slavo Polanský

Fašiangy budú inteligentnou zábavou

V nedeľu 5. marca sa v centre mesta uskutoční multimediálny projekt Bratislavské fašiangy 2000, ktorý organizuje bratislavský magistrát a Mestské kultúrne stredisko. Trasa sprievodu povedie ulicami Starého Mesta - od Bibiany cez Laurinskú, Nedbalovu, Františkánsku, Zamočnickú, Michaliskú, Ventúrsku, Panskú a Radničnú ulicu s cieľom na Hlavnom námestí. Na podrobnosti sme sa spýtali programového riaditeľa Mestského kultúrneho strediska Marcela ŠUSTEKA.

- Podujatie pozostáva z bizarného karnevalového sprievodu masiek a veľkého zábavného programu na Hlavnom námestí. V sprievode i v programe sa predstaví množstvo účinkujúcich. Divadelnú sféru bude reprezentovať súbor Continuo z Prahy, Teatro Tatro z Nitry, Myjavské pouličné divadlo, bratislavské súbory Dunajka a Úsmev, divadlo Meluzína z Brna, divad-

Náš rozhovor

lo Zádrapy zo Senice, ale aj mnohí kaukliari, verklekari, žongleri, chodúliari, hltači ohňa. Príde skupina historického šermu Cassanova z Banskej Bystrice a domáce Tovarišstvo starých bojových umení a remesiel. Symbolický návrat ku koreňom fašiangových tradícií ponúknu folklórne súbory Vienok, Polienko, Technik a SEUK. Hudobným vyvrcholením programu budú skupiny Šlapeto z Prahy, Lojzo a brnianska Českomoravská hudobná spoločnosť.

Čo bude najväčšou atrakciou slávnosti?
- V čele sprievodu pôjde už tradične primátorský pár v otvorenom koči, celá trasa bude lemovaná originálnymi fašiangovými zástavami. Návštevníci si budú môcť vybrať z viacerých karnevalových masiek, občerstvenie je zabezpečené v tradičných mestských stánkoch.

Prečo ste sa rozhodli fašiangové slávnosti opäť koncipovať ako karnevalový sprievod? Očakávate, že sa na ňom zúčastnia aj Bratislavčania?

- Vzťah slobodných občanov slobodného mesta k uvoľnenej, spontánnej zábave Bratislavčania presvedčivo dokumentovali najmä pri predvlnajšom fašiangovom veselí, keď sa ich v centre mesta zišlo takmer 20 tisíc. Vzhľadom na mimoriadnu priaznivú atmosféru očakávam v prípade priaznivého počasia opäť „plný dom“. Inteligentná zábava s množstvom historických odkazov lokalizovaná do exteriérov historického jadra mesta - to je kľúčový prvok koncepcie tohto projektu. Je v ňom i výzva všetkým tvorivým obyvateľom i návštevníkom Bratislavy - všade, na ktoromkoľvek mieste po trase sprievodu i na námestí, privítame vaše nápady, kreatívne, výtvarné i programové pokusy.

Zhovárať sa Slavo Polanský

Prvý zvon odleje Staré Mesto

STARÉ MESTO

Hoci pôvodne sa o odliatie chýbajúcich piatich zvonov vo veži Dómu sv. Martina malo pričiniť päť susedných štátov Slovenska (teda ČR, Rakúsko, Maďarsko, Ukrajina a Poľsko), zdá sa, že najrýchlejšie na túto myšlienku zareagovali poslanci mestskej časti Bratislava - Staré Mesto.

Na poslednom zasadnutí miestneho zastupiteľstva schválili návrh, aby sa na odliatie jedného zvonu pre konkatedrálu podieľala mestská časť Staré Mesto. Náklady vo výške 542 tisíc korún má pokryť rezervný fond mestskej časti.

Hlavným nositeľom projektu obnovenia piatich zvonov, z ktorých počas prvej svetovej vojny odliali kanóny, je farnosť Dómu sv. Martina. Účasť Starého Mesta na tomto projekte odliatím jedného zo zvonov sa nekončí. Podľa starostu Andreja Ďurkovského ďalším príspevom staromestskej samosprávy k novému imidžu konkatedrály bude jej slávnostná iluminácia. Na projektovnej štúdiu sa v týchto dňoch začína pracovať. (miv)

Mesto predá časť majetku

BRATISLAVA

Poslanci mestského zastupiteľstva 10. februára schválili návrh tohtoročného rozpočtu Bratislavy, ktorý ráta so schodkom takmer 271 miliónov Sk pri celkových príjmoch 5,809 miliardy Sk a celkových výdavkoch 6,08 miliardy Sk. Mesto sa tento rok bude musieť zaoberať bez dodatočného zdroja v príjmovej časti, ktorým boli v minulých rokoch výnosy z predaja mestských obligácií v objeme asi 2 miliardy korún. Naopak, v závere roku 2000 bude musieť túto sumu splatiť.

Nárast plánovaných výdavkov rozpočtu núti predstaviteľov mesta pristúpiť k odpredaju majetkových podielov v niektorých spoločnostiach. Položkou, ktorá v rozhodujúcej miere tento nárast spôsobuje sú výdavky na dlhovú službu vo výške 2,9 miliardy korún. Celková hodnota nehnuteľného majetku určená na predaj má hodnotu 520 miliónov korún.

Mesto Bratislava má v súčasnosti majetkovú účasť v 15 spoločnostiach v nominálnej hodnote vyše 1,139 miliardy Sk. Stopercentným vlastníkom je v piatich spoločnostiach, spomedzi ktorých sú najvýznamnejšie Dopravný podnik a Metro. Odpredaj sa bude týkať aj 18-percentného balíka akcií v Istrobanke. Jeho nominálna hodnota predstavuje 234 miliónov korún. Minuloročný príjem z dividend dosiahol zhruba 1,8 milióna korún. Vzhľadom na výšku uložených finančných prostriedkov v banke to je totiž zanedbateľný výnos. (brn)

Postihnutí za parkovanie v centre neplatia

STARÉ MESTO

Viaceri čitatelia sa na nás obrátili s otázkou, aké pravidlá parkovania platia pre zdravotne postihnutých občanov na verejných parkoviskách v centre Bratislavy, či je takéto parkovanie zo zákona bezplatné.

Ako sme sa dozvedeli na Miestnom úrade mestskej časti Staré Mesto, osobitný zákon bezplatné parkovanie zdravotne a pohybovo postihnutých občanov nerieši. Podľa § 41 zákona NR SR č. 315/1996 o premávke na pozemných komunikáciách v jednotlivých prípadoch, ak je to naliehavé, vodič osobitne označeného vozidla, ktoré prepravuje ťažko pohybovo postihnutú osobu alebo lekára pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, nemusí po nevyhnutne potrebný čas dodržiavať zákaz stáť.

Bezplatné parkovanie pre ťažko zdravotne a pohybovo postihnuté osoby zaviedla mestská časť Staré Mesto všeobecne záväzným nariadením č. 3/1996 v zóne s dopravným obmedzením. Na parkoviskách v tejto zóne musí prevádzkovateľ vyhradiť pre bezplatné použitie primeraný počet parkovacích miest na státie vozidiel označeným značkou 01 (osoba ťažko postihnutá na zdraví) alebo 02 (osoba ťažko pohybovo postihnutá). Ak sú vyhradené parkovacie miesta obsadené, vozidlá s označením 01 a 02 môžu bez použitia parkovacej karty parkovať aj na platených parkoviskách a miestnych komunikáciách. Tieto pravidlá platia pre všetky parkoviská s organizovanou prevádzkou, ktoré sa riadia prevádzkovým poriadkom vydaným mestskou časťou. Mapu so všetkými verejnými parkoviskami v zóne s dopravným obmedzením je možné získať od Bratislavskej parkovacej služby. Na parkoviskách mimo tejto zóny nariadenie o vyhradení miest na bezplatné parkovanie zatiaľ neplatí. Pri troche dobrej vôle ho však môže do svojho prevádzkového poriadku zaradiť ktorýkoľvek prevádzkovateľ, nielen mestská časť. (stn)

Trénujú, ako sa starať o starých ľudí

BRATISLAVA

V Bratislave žije viacero ľudí, ktorí sa starajú o svojich starých spoluobčanov doma. Práve na nich pamätá Medzinárodný akčný plán o starnutí. V roku 1982 ho schválilo Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov vo Viedni. Obsahuje celkom 62 odporúčaní pre činnosť vlád a občianskej spoločnosti vo všetkých oblastiach života.

Jedno z odporúčaní vychádza z tézy, že práve tí, ktorí sa najviac priamo starajú o starých ľudí doma, sú na tento účel najmenej školení alebo majú nedostatočnú kvalifikáciu. Magistrát hlavného mesta SR Bratislava sa teraz rozhodol tento nedostatok postupne odstraňovať. Pre všetkých záujemcov ponúka základný tréning, ktorý bude zameraný na výkon úloh pri práci so staršími spoluobčanmi doma a na spoluprácu s pracovníkmi zdravotníckych a sociálnych zariadení. Základný tréning zabezpečí oddelenie sociálnych vecí magistrátu. Záujemcovia sa môžu prihlásiť na telefónnom čísle 5935 6215 alebo 5935 6228 až do konca marca. (miv)

Takto má vyzerať nový objekt medzi Vysokou ulicou a Hoddžovým námestím.

VIZUALIZÁCIA - prevzaté z ARCH

Získali sme ďalšie informácie o výstavbe polyfunkčného domu na Vysokej ulici

STARÉ MESTO

V minulom vydaní sme priniesli informáciu o výstavbe polyfunkčného objektu medzi Vysokou ulicou a Hoddžovým námestím. Keďže spoločnosť Breiter & Zvara, s.r.o., nám odmietla dať súhlas na publikovanie vizualizácie tejto budovy, priniesli sme len pohľad na stavenisko, kde medzičasom už betónujú podzemné podlažia.

O to väčšie bolo naše prekvapenie, keď sme v prvom tohtoročnom vydaní mesačníka ARCH objavili nielen vizualizáciu budúceho polyfunkčného objektu, ale aj niektoré pôdorysy tohto projektu. Keďže spoločnosť Breiter & Zvara, s.r.o., odmieta k výstavbe tohto objektu poskytnúť verejnosti podrobnejšie informácie, sme nútení prinášať tie, ktoré sú nám dostupné.

Podľa mesačníka ARCH ide o výstavbu polyfunkčného objektu spoločnosti Vienna Invest, ktorého výstavba má byť ukončená v roku 2002. „Jednoduché hlavné krídlo, ktoré nadväzuje na objem hotela Forum, doznieva vo výušení Vysokej ulice nižšou štruktúrovanou hmotou. Do námestia orientovaný trojtrakt má 8 nadzemných podlaží. Appendix Vysokej ulice vymedzuje 5 podlažná hmota. Fasáda domu je transparentná s priznaným skeletom, ktorý v parteri Hoddžovho námestia vytvára vysoký rád. Efektívna konštrukcia strechy prerastá do výraznej žiletky konzolovito vysunutej do priestoru,“ uvádza s v odbornom mesačníku ARCH.

Autori projektu podľa toho istého zdroja úspešne skĺbili výtvarné prostriedky

modernizmu šesťdesiatych rokov, Miesovu predstavu domu ako kosti a kože, s tradičným členením hmoty na podnož, telo a strešné ukončenie. Nepatetické, ale stále reprezentatívne hlavné priečelie môže byť primeraným náprotivkom Prezidentského paláca. Pripomíname, že ide o výstavbu súkromného objektu na súkromnom pozemku. Preto ani zadaniu tohto projektu nepredchádzala rozsiahla verejná súťaž, ako to býva zvykom pri projektoch mestskej samosprávy (napríklad súťaž na polyfunkčný dom oproti na Hoddžovom námestí, o ktorej informujeme na 7. strane). Podľa dostupných informácií by v novom polyfunkčnom objekte na Vysokej ulici mala byť z väčšej časti administratíva jednej bankovej inštitúcie. Slavo Polanský

Vo vnútorných blokoch obytných domov v Starom Meste vysadia vzrastlé stromy

STARÉ MESTO

Mestská časť Bratislava - Staré Mesto získala v minulých dňoch grant vo výške dvetisíc amerických dolárov na realizáciu projektu Revitalizácia vnútroblokových priestorov. Grant poskytla mimovládna organizácia Regional Environmental Council (REC) Slovensko v rámci programu malých grantov pre podporu trvalo udržateľného rozvoja na Slovensku.

Cieľom projektu revitalizácie vnútroblokových priestorov je trvalo zazeleniť vybrané vnútrobloky v Starom Meste a priestory v blízkosti obytných

sídiel. Vnútrobloky obytných domov sú jedným z mála priestorov v centrálnej mestskej časti Bratislavy vhodných na výsadbu novej vzrastlej zelene. Návrh spracovania projektov pre jednotlivé vnútrobloky vychádza z dlhodobého programu Zelené pľúca Bratislavy a z koncepcie rozvoja mestskej časti Bratislava - Staré Mesto. V zozname vybraných vnútroblokov je napr. Šancová ulica, Palisády, Svoradova ulica, Tabaková - Záhrebská ulica, Povraznícka - Belopotockého ulica, Godrova ulica, a ďalšie. Do júna Staré Mesto spracuje inventarizáciu zelene vo vlastníctve alebo správe mestskej časti v digitálnej

forme. Vybrané vnútrobloky boli zverené do správy organizácie VEPOS. V apríli začne mestská časť projekt komunikácie s obyvateľmi žijúcimi v blízkosti vybraných pľôch. Obyvatelia budú môcť využiť zelenú linku 5441 3291 Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny (SZOPK), okrem iného aj na návrhy vlastných projektov výsadby, sadových a parkových úprav okolia svojich obytných domov. Samotné práce zrealizuje mestská časť v priebehu júla a augusta v rámci projektu Zelené mesto 2000 v spolupráci s firmou VEPOS a študentským pracovným servisom. (miv)

ANKETOVÝ LÍSTOK

Projekt "Revitalizácie Námestia SNP v Bratislave"

1. Varianty dopravného riešenia:

- Námestie SNP neprejazdné, bez električkovej dopravy
 Námestie SNP neprejazdné, s električkovou dopravou
 iné riešenie

2. Varianty funkčného využitia:

- parkovanie v podzemí na povrchu
 služby (zdravotnícke zariadenia, reštaurácie, cukrárne, kaviarne, obchodné zariadenia a iné)
 administratíva
 kultúra (kiná, divadlo, výstavné sieni, galéria, kultúrne podujatia na Námestí SNP, prezentácia archeologických nálezov)
 bývanie
 pešia zóna
 pietna funkcia
 iné:.....

3. Varianty hmotovo priestorového dotvorenia

- výška objektov bez zmeny (zachovanie počtu 5-6 podlaží)
 so zmenou (8 a viac podlaží) nadstavbou
 dostavbou
 novou stavbou

4. Varianty riešenia zelene:

- dostavba objektu na námestí
 dreviny (stromy a kroviny), byliny (trávniky a kvetiny) v rôznych priestorovo-plošných formáciách
 len stromy
 iné riešenie

V prípade Vášho záujmu Vás prosíme o vyplnenie osobných údajov, na základe ktorých Vás radi budeme pozývať na ďalšie zaujímavé podujatia k projektu.

Meno, priezvisko, titul:.....
Adresa:.....
Vek:..... Telefón/Fax:..... e-mail:.....

NÁMESTIE SNP
BRATISLAVA

Urbanistickú štúdiu námestia vypracujú do leta

NÁMESTIE SNP

Mestská časť Bratislava - Staré Mesto je od roku 1997 nositeľom projektu Revitalizácia Námestia SNP. Počas uplynulých 18 mesiacov sme vykonali viacero krokov zameraných na detailnú prípravu projektu a jeho úspešnú realizáciu. Projekt úpravy centrálneho námestia hlavného mesta môže byť úspešný iba vtedy, ak bude mať podporu medzi obyvateľmi Bratislavy. Občania však najprv o ňom musia vedieť. Práve z tohto dôvodu sme oslovili Staromestské a Bratislavské noviny, ktoré nám vyšli v ústrety a od tohto čísla sa pravidelne na rovnakom mieste budete môcť stretávať s aktuálnymi informáciami o projekte. Projekt je stále otvorený, pripravený prijať námety od občanov, k čomu bude slúžiť kontakt uvedený vždy na konci tohto stĺpca, ale aj informačné stredisko projektu, ktoré plánujeme otvoriť začiatkom apríla. Andrej Ďurkovský, starosta Starého Mesta

Presne po roku usporiadala v utorok 15. februára mestská časť Staré Mesto opäť verejnú diskusiu k projektu. Jej cieľom bolo získať názor občanov k alternatívam riešenia urbanistickej štúdie Námestia SNP. Samotná urbanistická štúdia bude spracovaná v priebehu nasledujúcej jari a leta. Po svojom schválení v orgánoch samosprávy mestskej časti sa stane záväzným dokumentom pre akúkoľvek investičnú činnosť v tomto území. Preto je jedným z kľúčových krokov pri príprave celého projektu úpravy centrálneho bratislavského námestia.

Riešenie urbanistickej štúdie sa bude odvíjať od dvoch variantov dopravnej obsluhy územia (neprejazdné námestie s električkovou traťou alebo bez nej). K vybranému dopravnému riešeniu budú priradené jednotlivé vhodné riešenia funkčných a hmotovo-priestorových možností. Počas verejnej diskusie sa občania vyjadrovali k doprave na námestí po jeho úprave, k jednotlivým funkciám, ktoré námestie má spĺňať po rekonštrukcii, k hmotovo-priestorovému dotvoreniu, vrátane výšky objektov a prípadnej novej dostavby na námestí, ako aj k riešeniu zelene.

Projektový tím by však uvítal aj názor občanov, ktorí sa na verejnej diskusii nemohli zúčastniť. Preto Staromestské a Bratislavské noviny ponúkajú na tejto strane možnosť vyplniť rovnaký anketový listok, aký bol k dispozícii počas verejnej diskusie.

Ak vám projekt obnovy centrálneho námestia nášho hlavného mesta nie je ľahostajný, vyplňte anketový listok a zašlite ho na adresu:

Milan Vajda, hovorca projektu
Miestny úrad Bratislava - Staré Mesto
Vajanského nábrežie 3, 814 21 Bratislava
HESLO: Námestie SNP
E-mail: hovorca@town.sk

Príčinou odstávky tepla sú aj neplatiči

RUŽINOV

Jednou zo základných povinností vlastníkov či nájomníkov bytov je platiť za odber tepla - teplej úžitkovej vody a kúrenie. Situácia na trhu s bytmi a možnosť výberu správcu spôsobila neprehľadnosť a zníženú orientáciu užívateľov a majiteľov bytov pri plnení svojich povinností.

Mnohí hádajú ani nevedia, že sú povinní platiť za teplo, či už prostredníctvom svojho správcu alebo priamo 1. ružinovskej spoločnosti, ktorá je vlastníkom sekundárnych rozvodov a dodávateľom tepla do bytov v Ružinove. Primárnym dodávateľom tepla sú Západoslovenské energetické závody (ZEZ), od ktorých ho 1. ružinovská nakupuje.

Ako uviedol riaditeľ 1. ružinovskej Jiří Chochol, za krátke obdobie fungovania tejto spoločnosti musia Ružinovčania zaplatiť za dodávku tepla asi 60 miliónov korún. Podľa neho sa mnohí dokonca priznávajú k tomu, že sú neplatičmi, ale to vraj vyplýva zo zlej informovanosti o povinnostiach. „Každý správca by mal užívateľov a majiteľov bytov na to upozorniť a aj sami užívatelia by sa mali zaujímať o to, či za teplo platia alebo nie a kam tie peniaze v konečnom dôsledku smerujú“ - dodal.

Spoločnosť 1. ružinovská je povinná zaplatiť ZEZ za odobraté teplo a pokiaľ tak neurobí - teda ak koneční spotrebiteľia za dodané teplo nezaplatia - hrozí odstávka teplej vody a vykurovania. To sa dotkne nielen neplatičov, ale všetkých obyvateľov Ružinova. Pre prípadné otázky správcov, majiteľov a užívateľov bytov zaviedla 1. ružinovská horúcu telefónickú linku 5341 5045, na ktorej sa dozviete všetky potrebné informácie. Linka je v prevádzke počas pracovného času s priamym kontaktom s pracovníčkou, po pracovnom čase so zapnutým záznamníkom. (sz)

Odpustené penále využili iba niektorí

PETRŽALKA

Petržalské miestne zastupiteľstvo v septembri minulého roku prijalo uznesenie, podľa ktorého Bytový podnik Petržalka odpustil penále z pohľadávok na nájomnom. To sa týkalo každého, kto v období od 28. septembra do 31. decembra 1999 uhradil celú sumu pohľadávky na nájomnom a písomne požiadal o odpustenie penále. Mestská časť tak chcela vyjsť v ústrety tým, ktorí si neplnia svoje povinnosti spojené s užívaním obecných bytov. Bolo to gesto, ktoré neodpušťa a neospravedlňuje neplatenie nájomného, ale dalo možnosť vyriešiť situáciu tým, ktorí sa neplatičmi stali z dôvodu zlej finančnej či sociálnej situácie. Z celkovej dlžnej sumy je totiž najväčšou čiastkou práve spomínané penále. Bytový podnik zaevidoval 227 žiadostí o odpustenie poplatkov. Z dlžnej čiastky na nájomnom bolo uhradených takmer 7 miliónov a na poplatkoch z omeškania odpustili vyše 11 miliónov korún. V 95 prípadoch Bytový podnik nemohol žiadostiam vyhovieť, pretože nespádali do pôsobnosti uznesenia. Pohľadávky na nájomnom predstavovali v septembri, v čase schválenia uznesenia, takmer 36 miliónov korún. Penále z omeškania sa dajú len ťažko vyčíslit', pretože každým dňom narastajú. (mp)

Stane sa pre ľahostajnosť Petržalčanov ich mestská časť bratislavským Luníkom?

LIST ČITATEĽA

Keď som sa v televízii dívala na hory odpadkov pokrývajúcich okolie neslávne známeho košického sídliska Lunik, rozmýšľala som, čo sú to za ľudia, ktorým sa nebrídí žiť v takomto prostredí. Dospela som k záveru, že títo ľudia si nevážia sami seba. Vtedy som ešte netušila, že aj v Bratislave existuje Lunik, ktorý takmer vôbec nezaostáva za originálom. Pýtate sa kde? V Petržalke na Hálovej ulici, ale aj inde na tomto sídlisku.

Na svätého Valentína sme sa sem vybrali po dlhšom čase na návštevu. Boli sme

šokovaní a neveriacky sme sa pozerali na trávnik pokrytý súvislou vrstvou odpadkov, plastových fliaš a smetí najrôznejšieho druhu. A to nielen pred obytnými domami, ale aj pred pobočkou Slovenskej sporiteľne, pred predajňou potravín, ale aj pred ostatnými obchodmi. Všimli sme si, že jediný „kultúrny“ stánok Nový horizont, je presťahovaný do vedľajších väčších priestorov, ale majiteľ si nedal ani toľko námahy, aby na novom priestore dal umyť roky neudržiavané špinavé sklo výlohy „ozdobené“ pokazenými a špinavými žalúziami. Interiér je neútulný, cez hustý cigaretový dym je sotva vidieť.

Tu neplatí, že nefajčiari majú vyhradený svoj priestor? No a čo, veď najdôležitejšie je zarobiť. A čuduj sa svete, nikomu to neprekáža. Ľahostajnosť ľudí bývajúcich v Petržalke je zarážajúca. Zdá sa však, že ani okresnému úradu či miestnemu úradu tento stav neprekáža. Inak by využili svoje právomoci na to, aby aspoň podnikatelia udržiavali svoje prevádzky v čistote a poriadku, a dbali aj o čistotu svojho okolia. Viem, že na všetko je málo peňazí. Avšak umyť okná výlohy, vyzbierať smeti vo svojom bezprostrednom okolí nestojí ani korunu, iba trochu citu a úcty k sebe samému. E. Konečná, Bratislava

Nielen v Petržalke vydali trávnaté plochy po roztopení snehu takéto svedectvo...

FOTO - Vladimír Mišauer

Môže byť čistota v rozpore s legislatívou?

LIST ČITATEĽA

K článku Konflikt okolo VZN o dodržiavanie čistoty (BN 3/2000) by som chcela uviesť nasledovné. Písali sme viackrát a bez ohlasu nášmu starostovi Karlovej Vsi Ing. Bystríkovi Holému o neslýchanej špine v našej mestskej časti.

Špinavá je naša milá hribová fontána, papiermi je zasypaný plot pamätného cintorína, kusy papierov sa povaľujú pred predajňou bicyklov BIKE. Špinu dopĺňajú aj taxikári, ktorí majú stanovište na Molecovej ulici a pehajú odpadky bez-

ostyšne do zvukoizolačného oplotenia vodárni. Beztrestne rozkutrávajú kontajnery húfy „kutošov“, mnohí z nich si potom odnášajú úlovok do svojich čistých vidieckych domovov.

Kam sa na nás hrabe Petržalka, kde pokojným krokom denne prechádza starší manský pár dôchodcov (na Lúkach II) a do igelitového vreca stačí pozbierať odpadky z trávnikov. Karlova Ves ma možno čistý vzduch, ale je najšpinavšou mestskou časťou a to neprekáža nášmu starostovi kandidovať už druhýkrát na post starostu, ktorý sa má starať o spokojnosť občanov.

Ak sa neprijme všeobecne záväzné nariadenie (VZN) o dodržiavanie čistoty a poriadku na území hlavného mesta, starosta mestskej časti bude túto základnú povinnosť voči svojim obyvateľom ignorovať. Ako môže byť čistota v rozpore s legislatívou? Podporte právomoci primátora a mestskej polície. Keď sa mohol prijať balíček opatrení, ktorý hlboko načrel do našich peňaženiek, môže sa prijať aj VZN, ktoré by chránilo to, čo je už vybudované a nikto to nemohol svojvoľne a beztrestne ignorovať.

Helena Burešová, Karlova Ves

Vozidlá parkujúce na trávnikoch odtiahnu na záchytné parkovisko v Čiernom lese

PETRŽALKA

Po tom, ako sa v Petržalke v minulých dňoch roztopil sneh, vydali trávnaté plochy svedectvo nielen o svojom znečistení, ale aj o nezodpovednosti majiteľov áut. Mnohé trávniky sú rozjazdené a zničené, tráva, ktorá sa po dlhej zime spamätáva, sa na týchto miestach už asi nepozbiera.

Mnohí vodiči parkujú na plochách, ktoré nie sú na tento účel určené, čím zavadzajú napríklad pri odvoze smetí alebo ničia okolitú zeleň. V októbri minulého roku prijala mestská časť Petržalka všeobecne záväzné nariadenie o státi, odstraňovaní opustených vozidiel a ich časti. Jeho cieľom je sprísniť kontrolu, ale i postihovanie za nesprávne parkovanie. Podľa

VZN vodič nesmie zastaviť a stáť na miestach zakázaných zákonom, ale tiež na verejnej zeleni, chodníkoch, pochôdznej časti pristavanej technickej vybavenosti určenej len pre pohyb chodcov, dopravných prahoch použitých ako priechody pre chodcov vyznačených dopravným značením. Oproti pôvodne platnej úprave môže byť vozidlo odtiahnuté, aj keď netvorí prekážku cestnej premávky, ale stojí na mieste, kde je to zakázané, alebo ak nemá štátnu poznávaciu značku ani vyznačeného majiteľa. Odtiahnutie sa vykoná na náklady majiteľa odtiahnutého vozidla. Petržalský starosta poveril mestskú políciu zabezpečením väčšej kontroly a dôslednejším postihovaním v súlade

s týmto VZN. Vozidlá, ktoré budú stáť na trávnatých plochách, prípadne budú tvoriť inú prekážku, budú odtiahnuté na záchytné parkovisko v Čiernom lese. Petržalská mestská časť vynakladá na úpravu rozjazdených a zničených trávnikov sídliskovej zelene nemalé finančné prostriedky. Jej predstavitelia si sú vedomí aj nedostatku parkovacích miest, čo sa snažia riešiť inými opatreniami, ale nechcú prehliadať uspokojovanie potrieb v oblasti parkovania na úkor porušovania iných zákonov. Petržalskí mestskí policajti budú práve preto robiť nárazové akcie zamerané na dodržiavanie ustanovení všeobecne záväzného nariadenia o státi a odstraňovaní vozidiel na území Petržalky. (mp)

Rast kriminality ovplyvňuje aj nezamestnanosť

PETRŽALKA

Piaty bratislavský okres je z hľadiska množstva spáchanej trestnej činnosti v rámci Bratislavy na treťom mieste za prvým a druhým bratislavským okresom. Potvrdil to riaditeľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava 5 Jarolím Mach.

Štruktúra a dynamiku kriminality ovplyvňuje najmä zvyšujúca sa miera nezamestnanosti, pribúdanie kriminálnych živlov v Bratislave, veľký počet bezdomovcov, ale aj neefektívnosť opatrení prijatých na stabilizáciu policajtov, ich odchod zo služby či nedostatočné technické vybavenie polície. Okresný policajný riaditeľ však napriek tomu hodnotil úroveň účinnosti medzi policajnými oddeleniami a útvarmi vyšetrovania ako dobrú. Za účinnú a hodnotnú označil aj spoluprácu s mestskou políciou.

Vlani bolo v Petržalke spáchaných 3375 trestných činov (v roku 1998 to bolo 3031, v roku 1997 - 3813), pričom objasnenosť predstavovala 29,07 % (1998 - 31,61 %, 1997 - 28,40 %). Najväčší počet bol v majetkovej oblasti - 2637, s objasnenosťou 14,52 %. V oblasti drogovej kriminality zistili policajti 24 skutkov, z čoho 21 aj objasnili.

Z časového hľadiska bolo najviac trestných činov spáchaných medzi 14. a 22. hodinou (383). Medzi 22. a 2. hodinou rannou bolo spáchaných 298 skutkov a od 6. do 14. hodiny 279. Z páchatelov malo 611 viac ako 20 rokov, 102 bolo vo veku medzi 18 a 20 rokov a 31 dokonca v detskom veku. Na ulici bolo spáchaných 1816 trestných činov, z toho 74 násilných a 39 lúpežných prepadnutí. Objasnenosť týchto prípadov bola 20,6%. V roku 1999 sa v piatom bratislavskom okrese stalo 1746 dopravných nehôd, pri ktorých zahynul jeden človek, 183 sa zranilo a škoda dosiahla výšku takmer 81 miliónov korún. V 59 prípadoch bol príčinou alkohol. Najkritickejšími miestami sú petržalské križovatky Viedenská cesta - Einsteinova, Rusovská - Nám. hraničiarov a Osuského - Starohájska. Najčastejšou príčinou kolízií je nevenovanie sa riadeniu vozidla, nedodržiavanie bezpečnej vzdialenosti a nesprávne otáčanie a cúvanie. (mp)

Jarné prázdniny so športovým programom

NOVÉ MESTO

Viacere mestské časti pripravili pre bratislavských školákov zaujímavý program, ktorý by im od 28. februára do 3. marca spestril jarné prázdniny. Či už ide o kultúrne alebo športové akcie.

Napríklad mestská časť Nové Mesto zorganizovala v Školak klube na Riazanskej ulici 75 Jarné športové prázdniny, ktoré potrvajú denne od 7. do 16. hodiny. Prihlásiť sa môžu deti od 7 do 14 rokov, pričom cena za celý týždeň je 500 korún (vrátane stravy, programu, poistenia, prenájomu a dopravy). Záujemcovia si budú môcť zaplávať, korčuľovať sa, zajazdiť si na koni, je pre nich pripravený turistický výlet, športové súťaže a výcvik v žonglovaní pod dozorom rekordéra v silovo-vytrvalostnom žonglovaní p. Roskopfa. Podobný program pripravili aj ostatné mestské časti. Stačí, ak sa budete včas informovať v jednotlivých miestnych kultúrnych strediskách a centrách. (brn)

Otvorený kanál na Radlinského ohrozuje vodičov

STARÉ MESTO

Na križovatke ulíc Radlinského a Vazovovej už asi tri mesiace chýba poklop na kanále. Za ten čas doň stihli vchádzať a „popraviť“ si nápravy viacerí vodiči, ktorí buď neskoro alebo vôbec nezaregistrovali túto nebezpečnú nástrahu.

Odkrytý kanál ohrozuje nielen vodičov, ale aj chodcov, najmä však deti. V blízkosti sú totiž viaceré školy. Kanál je dočasne prikrytý železnou doskou, ktorá však nestačí a nárazmi kolies áut sa neustále posúva. Do redakcie nám už telefonovali motoristi, ktorí si na kanále poškodili svoje autá. Na bratislavskom magistráte sme zisťovali, ako chcú túto situáciu riešiť. Kompetentní zareagovali s poznámkou, že doteraz im to nikto nenahlásil, prislúbili však včasnú opravu. Ako sme si po niekoľkých dňoch overili, poklop na kanále stále chýbal. Azda sa ho podarí uzavrieť v najbližších dňoch. Alebo bude platiť pravidlo, že kanál bude bez riadneho krytu dovtedy, kým si na ňom nezničí svoje auto niekto z kompetentných, či nebudaj bude príčinou vážnej dopravnej nehody? **Andrea Záborská**

Na Líščích nivách pribudne detské ihrisko

RUŽINOV

Mestská časť Ružinov vyčlenila tento rok z obecného rozpočtu 16 miliónov korún na ochranu životného prostredia. V rámci skrášľovania životného prostredia sa v najbližšom období pripravuje realizácia sadových úprav v areáli rozostavaného Cirkevného centra na Tomášikovej ulici tak, aby v čase jeho otvorenia v priebehu tohto roka sa celé okolie zaskvelo v plnej kráse.

Počas minulého roku tu vybuodovali nové chodníky a spevnili plochy a osadili nízke osvetlenie. Do konca marca by sa mali zrealizovať terénne a sadové úpravy, založenie trávnikov, výsadba kríkov a odrastených stromov. Tieto úpravy si vyžadujú investície vo výške 700 tisíc korún.

Mestská časť Ružinov bude aj tento rok, rovnako ako v roku minulom, pokračovať v obnove viacerých vnútroblokových priestorov. Prvým bude dokončenie vnútrobloku Líščie nivy. V troch častiach už boli urobené sadové úpravy, takže zostáva dokončiť ešte poslednú štvrtú časť. Najzaujímavejším prvkom však bude atypické detské ihrisko z prírodných materiálov v tvare letiaceho vtáka. Takisto sa budú stavať nové prístupové pešie komunikácie, od Jégého ulice terénne schodisko a zo strany Líščích niv bezbariérový prístup. Spevnené plochy bude zdobiť zámková dlažba. S ukončením sa ráta na jeseň tohto roku. Náklady na výstavbu detského ihriska predstavujú

jeden milión korún, ďalší milión budú stáť sadové úpravy a spevnené plochy. V súčasnosti sa projektovo zabezpečuje obnova ďalšieho ružinovského vnútrobloku, ktorý si vyžaduje rekonštrukciu, a to priestor medzi Obilnou a Jašíkovou ulicou pri obchodnom dome Prior. Momentálne sa nachádza v dezolátnom stave, lavičky aj detské ihrisko sú nefunkčné. Škaredo pôsobí aj použitie materiálov na chodníkoch. Okrem obnovy zelene čaká tento vnútroblok osadenie nových spevnených plôch, lavičiek, rekonštrukcia detského ihriska a ihriska na loptové hry. Priestor dostane vďaka použitým materiálom jednotný ráz. Náklady na realizáciu obnovy tohto vnútrobloku predstavujú asi 2,4 milióna korún. **(saz)**

Východ z tunela obývajú narkomani

STARÉ MESTO

Zámocká ulica sa pyši nielen výstavbou nových obytných domov, ale aj zanedbaným núdzovým východom, ktorý má slúžiť ako úniková cesta v prípade požiaru alebo inej nehody v tuneli pod hradným vrchom. Obyvatelia blízkeho okolia sa už dlhšie sťažujú na neudržiavaný východ.

Na vlastné oči sme sa presvedčili, že je v katastrofálnom stave. Vyvalené vchodové dvere, zo stropu vytrhané svietidlá, na zemi pred vchodom množstvo smetí. Dovnútra sme sa ani neodvážili vkročiť. Pre tmú nevidieť ani na krok a

čudné zvuky, ktoré z chodby vychádzali nás odrádzali od akejkoľvek bližšej obhliadky. Hneď po našom odchode sme zazreli muža, ktorí si to namieril práve tam a asi o päť minút vychádzal zo slastným výrazom tváre, zrejme obohatený o svoju dennú dávku. Niet pochýb, že východ sa stal útočiskom bezdomovcov či narkomanov.

Na magistráte, kde sme sa snažili zistiť, kto je za katastrofálny stav zodpovedný, nás nasmerovali na Dopravný podnik, ktorému vraj objekt dosiaľ patrí. No ako to už na Slovensku býva, taký obyčajný núdzový východ nepatrí niko-

mu, pretože doteraz sa tieto dve inštitúcie nevedia dohodnúť, pod čou správou bude. Východ, ktorý by mal slúžiť v prípade nebezpečných situácií, tak bude pravdepodobne chátrať i naďalej. Namiesto toho, aby ho uzavreli napríklad aj s prepojením na policajný pult ochrany s možnosťou okamžitého otvorenia počas nebezpečenstva, bude naďalej slúžiť ako smetisko a útočisko narkomanov. Uzavretie s bezpečnostným systémom by zabezpečilo jeho čistotu a poriadok. Na to však treba peniaze a to bude v najbližšom čase asi naozaj problém. **Andrea Záborská**

Finančná príležitosť
AMSICO AIG Life
 hľadá
POISŤOVACÍCH PORADCOV

- zabezpečíme bezplatné školenie a odborný tréning
- poskytujeme atraktívne provízie za predaj špičkových produktov
- možnosť financ. štúdiá Vašich detí
- súťaže, ktoré Ťa pošlú sveta

Ak hľadáš dlhodobú kariéru (aj popri zamestnaní) po boku jednej z najúspešnejších amerických poisťovní, zatelefonuj na:
 ☎ 5443 4204, 0905 491 792

JAZMÍN
 otvára od 16. 3. 2000
kurzy matematiky
 na prijímacie pohovory na EU
 a Fakultu managementu UK.
 Informácie: 4488 5220, 0905 532 113, 0905 791 543

tel./fax: 07/6224 9523
 tel.: 0905 605 972
 tel.: 0903 757 275

SEDLÁK
 s. r. o.
Sťahovanie - doprava
 Baliača služba

 * GALILEO cafe - restaurant *
 Otvorené denne od 11.00 do 22.00 h
 Vás srdečne pozýva na príjemné posedenie,
 možné recepcie, promócie či obchodné
 stretnutia na Vazovovu ulicu 7 v Bratislave
 tel.: 5244 2698, tel./fax: 5249 2017

Všetko pre dom a záhradu - predajná výstava
JAR V ZÁHRADE
 9. 3. - 11. 3. 2000

 Výstavníctvo Bratislava a.s., Prievozská 18, 824 51 Bratislava 26
 Informácie: 5341 5110, 5341 1581

SUZUKI
 52 x 60 mm

KOOPERATÍVA
 poisťovňa, akciová spoločnosť
 Agentúra Bratislava
 Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava

prijme
 do Agentúry Bratislava
 pracovníka na obsadenie miesta
OKRESNÉHO
VEDÚCEHO PREDAJA

Požiadavky:
 - vek 25-45 rokov
 - organizačné a komunikačné schopnosti
 - prax v poisťovníctve vítaná
 - živnostenský list

Prihlásiť sa možno telefonicky
 na čísle: 07/5729 9309, 5249 8102

Slovenské národné múzeum
 Vajanského nábřežie 2, 814 36 Bratislava
prenájom priestory
 (celková plocha 800 m²)
na spoločenské akcie
 (recepcie, plesy, zamestnanecké večierky)
na prezentácie
 Informácie na čísle 59349-141, p. Duriš, Holienčínová

DELTA
REKVALIFIKAČNÉ KURZY:

1. Účtovníctvo, dane, počítače
2. Víkendová škola účtovníctva
3. Daňové priznanie
4. Mzdy a personalistika
5. Jazykové kurzy - angličtina, nemčina

Lektori z Ekonomickej univerzity.
 V cene kurzov študijná literatúra.
DELTA, Školské stredisko
 Račianska 23, 831 02 Bratislava
 tel./fax: 07/4425 1080, mobil: 0905 575 719
!POZOR! V marci ZLAVA 35%

Slovenská Alzheimerova spoločnosť
 v spolupráci s Nadáciou Neuroimnologickej centrum pre výskum Alzheimerovej choroby pripravila diskusné stretnutie rodných príslušníkov starajúcich sa o pacientov postihnutých Alzheimerovou chorobou.
 Stretnutie sa uskutoční 7. marca 2000 o 16,15 h v prednáškovej sále QUO VADIS (bývalá Sovietska kniha) na Župnom námestí v Bratislave. Dozviete sa, čo je Alzheimerova choroba, aké sú jej hlavné príznaky a ako sa o týchto pacientov starať. Prednášať bude a na otázky odpovie MUDr. Danica Hnáková, CSc., gerontopsychiater z Fakultnej nemocnice v Bratislave. V prípade, že sa nebude môcť zúčastniť, termín ďalšieho stretnutia sa dozviete na tel. č. 5478 8100.

Zoznamovacia Agentúra LUNA
 ponúka bezplatne nahliadnutie do fotokatalógu, po-pi 13-19 h.
 Grösslingová 71, Bratislava
 tel.: 5293 2531

"Viete že, v Bratislave strategicky najlepšie sídlo pre veľkoobchod je na ulici Stará Vajnorská ?"

Hľadáte cenovo výhodné skladové priestory ?

Bližšie informácie Vám radi poskytneme
 na tel. čísle: 07 4333 2802, 4333 5753
www.abc.sk/liska

Mimoriadna ponuka platí na naše sklady o výmere 497 m², 565 m², 900 m², 1200 m²

Bude pred Prezidentským palácom opäť námestie?

STARÉ MESTO

Hodžovo námestie je jedným z hlavných uzlových priestorov Bratislavy na území historického jadra Starého Mesta, v pamiatkovej zóne centrálnej mestskej časti. Po roku 1945 bolo námestie kvôli riešeniu dopravy rozšírené vybudovaním južných blokov jeho pôvodnej zástavby. Tým stratilo svoju prirodzenú mierku a začalo byť vnímané viac ako rušná dopravná križovatka a prestupné miesto liniek MHD a nie ako námestie s reprezentačnou a spoločenskou funkciou.

Prirodzenou dominantou námestia zostal Grassalkovichov palác, ktorý po poslednej rekonštrukcii plní funkciu sídla prezidenta. Predné nádvorie paláca, ktoré je vysunuté do námestia, má reprezentačnú funkciu, s ňou však nekorešponduje riešenie verejného priestoru ako námestia pred Prezidentským palácom.

Myšlienka dotvoriť pred palácom námestie inšpirovala spoločnosť IPR Ltd. na vypísanie verejnej neanonymnej súťaže na vypracovanie urbanisticko-architektonického riešenia výstavby polyfunkčného objektu v tejto lokalite. Je

chvályhodné, že v dnešnej situácii, keď chýbajú finančné prostriedky sa naša súkromná spoločnosť, ktorá z vlastnej iniciatívy po dohode s magistrátom a mestskou časťou Staré Mesto takúto súťaž vypísala.

Cieľom súťaže bolo získať variantné ideové návrhy na realizáciu polyfunkčného objektu a urbanisticko-architektonické návrhy na riešenie námestia pred Prezidentským palácom, vrátane expertízneho posúdenia súčasného a navrhovaného stavu.

Porota pri všetkých návrhoch preferovala priestorové prepojenie Panenskej ulice s Hodžovým námestím. Podľa názoru jej členov nemal byť nový objekt len demonštráciou najmodernejších stavebno-konštrukčných technológií, ale „mestským, identickým domom“. Dôraz kládli aj na riešenie parteru s vytvorením pešieho koridoru a napojením na výstup z podchodu.

Spomedzi 34 prihlásených súťažných návrhov odborná porota udelila tri ceny a tri odmeny súťažným návrhom, niektoré podrobnejšie predstavujeme na tejto strane.

(brn)

1. cena - Eduard Šutek, Andrej Šutek, Vladimír Hoc, Richard Takáč

Dôraz konceptu je na jednoznačnom organizovaní priestoru, nasadením výraznej hmoty dostavby západnej fronty námestia, pri nájdení taktného architektonického výrazu v kontexte architektúr námestia Štefánikovej ulice a Palisád a na druhej strane na výraznom umocnení fenoménu Grassalkovichovho paláca, vytvorením jeho hodnoverného dôstojného reprezentačného predpolia.

2. cena - Peter Jančo, Eva Jančová, Monika Štekláčová, Zuzana Bďochová

„...preto je mesto miestom námestia a domov, preto je námestie miestom ľudí, ktorí chcú vidieť a byť videní, preto je okno jeho okom, cez ktoré človek vidí priestor i priestor človeka...“

1. odmena - Rastislav Janák, Miroslav Vrana, Marián Zervan, Ján Krížik

Sucho, vlhko, teplo, chlad a ich príčinám voda, vzduch, oheň a zem... Štyri tváre nového polyfunkčného domu, prenikajúce podzemným podchodom, vdychujúce tvar, priestor, pohyb a zážitok vysychajúcemu historickému územiu pri Suchom mýte, predstavujú možnosti života pre štyri námestia v kóme.

3. cena - Martin Kusý, Pavol Paňák, Nora Vranová

Zámerom návrhu je zjednotiť a skompaktiť priestor námestia; významovo povýšiť Grassalkovichov palác prístavbou krídel a ceremoniálnym nádvorím; navrhnuť novostavbu jednoznačnej hmoty a súdobého výrazu.

2. odmena - Vladimír Zigo, Marusia Rusinová, Peter Srpoň, Michal Pasiar

Prototypom navrhovaného domu je mestský dom s jeho charakteristickými vlastnosťami: funkčná mnohorakosť, dôstojnosť, poznateľnosť, výraznosť. Nadväzuje na funkcionalistickú tradíciu architektúr sklenených palácov a na overenú mestskú urbanistickú typológiu, vychádzajúcu z princípu kontinuálneho vývoja.

Správy z podsvetia

STARÉ MESTO

NA KOLÁRSKEJ ULICI zadržali príslušníci Národnej protidrogovej jednotky štyroch mladíkov, ako sa snažili na Kolárskej ulici predať 40 gramov 19-percentného kokaínu. Z uvedeného množstva sa dá vyrobiť až 740 dávok v celkovej hodnote takmer 350 tisíc korún. Jedným zo zadržaných bol aj futbalista prvotligového klubu Inter Bratislava 19-ročný Marek K. Na Kolársku ulicu prišiel na Mercedese 320 spolu s tromi kamarátmi.

NA ŽIDOVSKÉJ ULICI skupina skinheadov napadla dvoch japonských turistov. Za pomoci hliadok Mestskej polície boli útočníci, ktorí spôsobili Japoncom zranenia s dobou liečenia 5 a 10 dní, na Panskej ulici zadržaní. Bolo ich šesť - František V. z Rohožníka, Vladimír F. z Kalinkova, Tomáš B. z obce Čakany a Marián Č. zo Zálesia, ktorí ešte nemajú 17 rokov, ani nie 18-ročný Branislav K. zo Zohora a 18-ročný Marek F. taktiež zo Zohora. Pri preverovaní skutku policajti zistili, že pri incidente boli i 18-ročný Andrej G. zo Stupavy a rovnako starý Ján M. zo Sekúľ. Prípady v štádiu preverovania.

NA ŽUPNOM NÁMESTÍ sa 36-ročný Albánc s dlhodobým pobytom v SR dopustil dopravného priestupku. Keď mu policajti chceli odobrať vodičský preukaz, Albánc začal byť veľmi agresívny. Najprv vytrhol doklad policajtom z rúk, nadával a vyhrážal sa mu a chcel ujsť. Keď boli pri predvádzaní proti nemu použité donucovacie prostriedky, vykrikoval na policajta „Zbijem tvoju ženu, tvoje deti, ja si ňu nájdem, ty sviňa jedna, pomstím sa, my dvaja sme ešte neskončili“. Vyšetrovateľ ho obvinil z trestného činu útoku na verejného činiteľa.

NA MOSKOVSKEJ ULICI pred pohostinstvom Gemer sa obeťou neznámeho strelca stal syn známeho slovenského herca, ktorý svojho času moderoval televízne Repete - 33-ročný Ivan K. Páčateľ na neho vystrelil, keď vystupoval z auta a chcel ísť do pohostinstva. Na mieste činu bol so svojou priateľkou, ktorá z vozidla nestihla vystúpiť a odviezla ho do nemocnice na Kramároch, odkiaľ upovedomili políciu. Postrelený ani jeho priateľka si pri Gemer nevyšli nijaké podozrivé osoby. Políciu potom pri prehliadke miesta činu našla nábojnicu z pištole kalibru deväť milimetrov. Strelca zasiahol Ivana K. do stehna a spôsobil mu zranenia, ktorých liečenie potrvá asi tri týždne.

NA POŠTOVEJ ULICI v podchode spadla zo schodov žena a zranila sa. Situáciu využil 31-ročný Štefan S. zo Svätého Jura a okradol ju. Policajti prehľadali okolie a bezcitného zlodca zadržali v kríkoch. Našli uňho 890 korún, ktoré ukradol žene. Keďže bol pod vplyvom alkoholu, vypočúť ho mohli až po vytriezvení.

RUŽINOV

VO VLČOM HRDLE našla 21-ročná prostitútka zákazníka, ktorý ju vzal do svojho modrého Favorita. Zaviezol ju do bytu v Petržalke, kde ju napriek tomu, že už v aute jej dal preddavok 1000 korún za poskytnuté sexuálne služby, vyľakal a vzal jej svoje peniaze. Potom jej priložil k hlave pištoľ a ukradol jej aj zlaté šperky a mobilný telefón. Prostitútka ohlásila lúpež na políciu, ktorá zadržala 33-ročného Ladislava I. Vyšetrovateľ ho obvinil z trestného činu lúpeže, za čo mu hrozí trest až na desať rokov.

PETRŽALKA

NA NÁMESTÍ HRANIČIAROV si 50-ročný bezdomovec urobil pri garážach prístrešok, v ktorom prespával. Pri manipulácii s otvoreným ohňom spôsobil požiar, pri ktorom mu zhorela strecha nad hlavou, ale poškodené boli aj elektromery a elektrické rozvody na garážach. (ver)

Dom ako palác talianskej renesancie

Pamätníci histórie

Začiatkom 80 rokov 19. storočia získal prešporský evanjelický cirkevný zbor augsburského vyznania niekoľko starých domov v priestore, kde sa pred Laurinskou bránou nachádzal v strede dovedku barbakan a mestská priekopa. Namiesto schátraných domov postavila firma Kittler und Gratzl podľa projektu Ferdinanda Kittlera v rokoch 1881 - 82 komplex s veľmi nepravidelným pôdorysom, ktorý je však využitý veľmi premyslene.

V pokračovaní Laurinskej ulice, tam kde vyúsťovala cesta z brány pred postavením barbakanu, vznikla pasáž. Prechádza cez kruhový dvor, ktorý ešte pred pár rokmi patril k obdivovaným priestorom v Bratislave.

Časť domu obrátená k vtedajšiemu Chlebovému trhu (dnes Nám. SNP č. 24) je riešená ako bohatý meštiansky dom s fasádou, ktorá pripomína šľachtické paláce talianskej renesancie. Podzemie domu (pivnica) je založené do bývalej mestskej priekopy. Pri stavbe základov použili mnoho starých kamenných architektonických článkov. Tento stavebný materiál získali pri búraní mestského

múru, ktorý bol zasa v 16. storočí zvyšený z materiálu, získaného pri búraní vtedajšieho kostola svätého Laurinca

(1530), podľa ktorého bola pomenovaná brána aj ulica.

Štefan Holčík

FOTO - Vladimír Mišauer

Hradný amfiteáter zmizol z dejín Bratislavy

Za jasných letných nocí sa valil v polovici XX. storočia z hradného kopca dav. Dav bol rozosiaty, keď dávali vo filmovom amfiteátri veselohru. Keď sa ľudská láva valila pomalšie a tichšie - film sa končil smutne. Filmový amfiteáter, do ktorého sa pomestilo niekoľkotisíc divákov, sa rozprestieral rovno pod oknami Bratislavského hradu. Boli to okná na severovýchodnú stranu a obrovské plátno prírodného kina sa týčilo pred budovou bývalých hradných kasární.

(Ešte skôr - za Jozefa II. - patrila stavba TERESIÁNEU, kňazskému semináru pre príslušníkov všetkých národov rakúsko-uhorského mocnárstva. Tu sa približne dvesto rokov pred filmovými festivalmi odohrávali prvé hádky o spisovnú slovenčinu, o prvú slovensku gramatiku. Tu bojoval Bernolák ako lev za „de-, te-, ne-, le-, dy-, ty-, ny-, ly-“, a Liptáci za „de-, te-, ne-, le-, di-, ti-, ni-, ti-“. Keby vyhral Bernolák, určite by sme nemali ani mäkké „l“, ani „ô“! Zle čo i len pomyslieť!)

Na hradný amfiteáter sa chodilo ešte dlho po roku 1950. Tu sme videli

Chlapci z Dunajskej ulice

Fanfána Tulipána, Pád Berlína aj Tancovala jedno leto. Pred plátnom bolo aj obrovské javisko, na ktorom sa konali estrádne programy. Ani sa mi už veriť nechce, že som tam videl živého Vlastu Buriana. Vystupoval s klaviristom, spieval a rozprával. Moja generácia zažila v hradnom amfiteátri ešte aj chýrneho Kálmána Latabára z Budapešti a Františka Dibarboru - miláčika slovenského národa. V tom čase televízia nebola a za bavičmi musel ísť každý osobne hore na hradný kopec. Boli to nádherné večery!

Rodičia púšťali do prírodného kina aj naše frajerky - takže cestou domov sme sa z davu strácali po hradných schodoch do zákutí starej Židovne, postupovali sme Vydricou a Vajanského nábřežím. Pre mladých Bratislavčanov bol letný amfiteáter na hradnom kopci rituálnym miestom. Hoci sa filmy končili pred polnocou, nikto sa nebál tmavých uličiek a podozrivých tieňov. Na východnej strane hradného kopca sa v lete tancovalo. Do tanca hrali známe

bratislavské kapely, parket bol vždy zaplnený do posledného miestečka. Hradná vináreň istý čas pustla, ale v sedemdesiatych rokoch ju zrenovali a zrazu bola veľmi elegantná. Chlapci z Dunajskej ulice ju volali „U Šalgoviča“ podľa jedného z vtedajších papalášov. Filmový amfiteáter pod ruinami Hradu po čase zmizol. Z ruín sa totiž opäť stal obývatel'ný Hrad. („Obývatel'ný“ je silné slovo, pretože tam strašne ťahá a ťažko sa dá v zime vykúriť...) Stavbári potrebovali miesto na miešanie malty, na žeriavy a kladkostroje.

Amfiteáter musel ustúpiť a stratiť sa z dejín Bratislavy tak ako aj všeličo iné v druhej polovici dvadsiateho storočia. Ktovie, či budú chodiť v budúcnosti za hviezdnych letných nocí Bratislavčania pešo dolu svojím hradným kopcom? Ktovie, či si v novom tisícročí niekto spomenie na krásne filmové premiéry pri TERESIÁNEU? A na obrovské manifestácie komunistov za bieleho dňa? Kričali: „Stalin, Gottwald, Široký - nech nám žijú naveky!“ Do večnosti odišli nielen tí traja, ale aj náš všetkými milovaný hradný amfiteáter.

Július Satinský

Pečňa podľa Pečenehov

BRATISLAVA

Jeden z viacerých zdrojov pitnej vody pre potreby Bratislavčanov je v lokalite zvanej Pečňa.

Okrem už spomínaných Rusov v oblasti nášho mesta mali chrániť Uhorsko proti Frankom aj Pečenehovia. Jeden z dunajských ostrovov mal podľa nich aj názov Beseneusciget, teda Ostrov Pečenehov a ohraničoval ho hlavný tok Dunaja a jedno z jeho ramien nazývané Pečnianske i Pečenežské, zjednodušene nazývané Pečňa.

Igor Janota

Spomienkový album

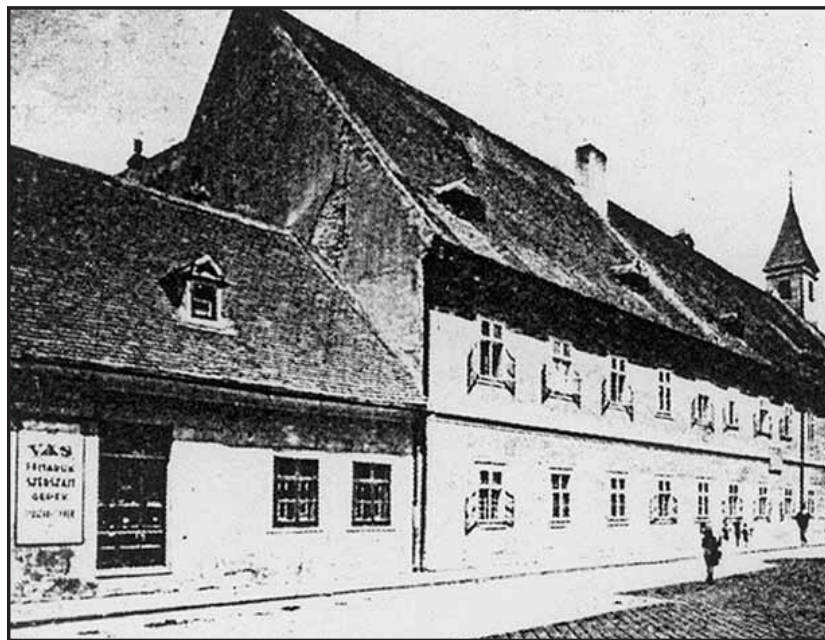
Pochybujem, že by si ešte známi Chlapci z Dunajskej ulice spomenuli na starý objekt, ktorý stával na mieste parku a reštaurácie naproti domom číslo 36 až 46. Bol to historický mestský starobinec, vlastne chudobinec, známy pod menom lazaret. Takéto zariadenia, ktoré bývali často aj miestom, kam sa uchýľovali pacienti s nevyliciteľnými chorobami, sa stavali na predmestiach, v blízkosti mestských brán a pokiaľ možno blízko cintorínov, aby sa mŕtvolý nemuseli ďaleko prevážať či prenášať.

Lazaret na Dunajskej ulici stál tesne vedľa Dunajskej brány (pri terajšom výústení Klemensovej ulice). Popri ňom viedla cesta k lazaretskému cintorínu pri križovatke terajšej Dunajskej a Lazaretskej ulice. Jestvoval aj iný lazaretský cintorín, o kus ďalej, kde pochovávali obeť moru v roku 1713.

Starobinec - lazaret vznikol v polovici 17. storočia. Po roku 1778 ho zmodernizovali a postavili aj nové krídlo s kostolom. Už predtým tam stál kostolík označený na pláne z roku 1765 ako Lazaret Kirchel. Novostavbu veľkou sumou podporila Mária Terézia, o čom svedčil nápis na tabuli z červeného mramoru z roku 1780. Stavbu viedol, alebo na ňu dozeral arcibiskupov architekt, autor Primaciálneho paláca Melchior Hefeľ. Keďže inštitúcia lazaretu nezodpovedala požiadavkám modernej doby a značne schátrané budovy zasahovali do šírky ulice, vznikol projekt nahradiť ich modernou nemocničnou stavbou. Pôvodný objekt aj s kostolom pred vojnou zbúrali. Časť lavíc z kostola je dnes v kaplnkách Primaciálneho a Prezidentského paláca. Plánovaná nemocnica nepostavili. V 80. rokoch vznikol projekt zastavať časť parcely predimenzovaným objektom Bábkového divadla. Ani ten sa neuskutočnil. Na tom mieste dnes stoja objekty reštaurácie Prešporská kúria.

Štefan Holčík

FOTO - archív a Vladimír Mišauer

Bratislavské divadlo tanca uvádza Two a T

DIVADLO

Na svojej domovskej scéne v Dome kultúry Zrkadlový háj na Rovniankovej ulici 3 uvedie 24. a 25. februára vždy o 20.00 h Bratislavské divadlo tanca (BDT) predpremiéru choreografie s názvom Two a T.

Autorom je americký choreograf Bill Young, ktorý sa v BDT prezentoval choreografiou Bound to, jedného z diel predstavenia 3ex, ktoré malo úspešnú premiéru koncom minulého roku. Prítomnosť titulu Two a T zvyšuje hudba americkej hudobnej a speváckej legendy Ray Charlesa. Po bratislavskej predpremiére sa BDT predstaví s choreografiou Two a T začiatkom marca v New Yorku. (rh)

Jahelkove šperky

VÝSTAVA

Do 18. marca je v Galérii Marat Art na Panskej ulici 6 inštalovaná výstava šperkov českého umelca Jiřího Jahelku. Jeho tvorba sa pohybuje medzi individuálnym a priemyselným dizajnom, pričom jeho poňatie prekračuje zaužívané konvencie.

Osobitnou kapitolou výstavy bola jej vernisáž, ktorej koncepcia pripomínala happening, módnou prehliadku, striptíz spolu s projekciou a hudbou. Súbor šperkov predstavuje kovové doplnky k večernému dámskemu oblečeniu, alebo aj na bežné nosenie. Autor vníma šperky nielen ako dekoráciu, ale snaží sa im navrátiť ich pôvodnú hodnotu, keď šperky slúžili ako amulety, ako niečo, čo ochraňovalo, uzmierovalo nadprirodzené sily. (rh)

Millerova Cena

opäť v SND

DIVADLO

Američan Arthur Miller, klasik modernej svetovej drámy (okrem mnohých ocenení získal pred tromi rokmi spolu s Madeleine Albrightovou čestný doktorát Harvardskej univerzity), sa znovu vrátil na dosky Slovenského národného divadla.

Režisér Pavol Haspra, ktorý jeho slávnu hru Cena režíroval na prvej slovenskej scéne v roku 1969 (rok po jej premiére v New Yorku), pristúpil k jej novému nastudovaniu a po odloženej premiére, zapríčinennej chorobou, je už táto komorná dráma v repertoári Divadla P. O. Hviezdoslava. Kvarteto skvelých hercov spred tridsiatich rokov - Machata, Kráľovičová, Valach a Chudík - teraz nahradili Ján Kroner, Soňa Valentová, František Kovár a Leopold Haverl. Príbeh dvoch bratov, z ktorých jeden sa obetoval počas hospodárskej krízy pre rodinu, a druhý zvolil kariéru, je aktuálny dodnes a ďaleko prekračuje rámec problému jednej rodiny. (rh)

Milka Zelmanová ako Antigona a Anton Korenčí v úlohe Kreona.

FOTO - Ján Lőrincz

Anouilhova Antigona v Divadle a.ha.

Od minulej soboty uvádza Divadlo a.ha. na svojej domovskej scéne v Divadelnom klube na Školskej ulici 14 hru Jeana Anouilha Antigona. Dielo tohto francúzskeho divadelníka, režiséra a najplodnejšieho dramatika dvadsiateho storočia (napísal vyše tridsať hier) našťudoval kmeňový režisér súboru Štefan Korenčí. Spolu s riaditeľkou a dramaturgičkou divadla Viki Janouškovou a v neposlednom rade s pomerne stabilným okruhom hercov (spomeňme aspoň Mariána Geišberga, Jána Kronera či Petra Šimuna) predstavuje jednotiaci prvok divadla, ktorého začiatky siahajú do roku 1991.

Pre režiséra a dramaturgičku bola lákavá idea robiť komorné divadlo s hercami rôznych divadiel, pre ktorých je to ponuka nielen pohostinsky vystupovať, ale pred-

všetkým sa realizovať spôsobom, ktorý im ich materské scény neumožňujú. Od začiatkov v podzemnej Galérii M+ na Laurinskej cez Klub Čierny havran až po súčasné (od roku 1996) pôsobisko pri MKC na Školskej ulici uviedlo divadlo napríklad Albeeho ZOO story, Topolovu Mačku na koľajniciach, Pinterovho Správcu, Shepardovu Kovbojku ako delo, Mrožkov Letný deň, Canevovu Druhú smrť Jany z Arcu, Gombrowiczovu Yvonnu, princeznú burgundskú, Arrabalovu Kolobežku, dvojazyčný slovensko-maďarský projekt hry Barča-Ivana Dvaja či Janouškovu Úplne popletenú rozprávku. Divadelný klub sa však stal aj miestom výstav, koncertov, prezentácií kníh, diskusných večerov, „rozhlasovej kaviarne“ a ďalších podujatí, vďaka ktorým už dnes predstavuje vyhľadávaný multikultúrny priestor.

Najnovšia inscenácia Divadla a.ha. prezentuje Anouilhovu predstavu Antigony (na rozdiel od Sofokla) nie ako tragickej hrdinky, ktoré odoláva príkazu tyrana, ale ako dospievajúceho dievčaťa, ktoré sa vzoprie skúsenému lodivodovi, zachraňujúcemu zvyšky demokracie. Tak ako ona nie je hrdinka, Kreon nie je tyran, sú to dnešní ľudia v oblekoch a pyžamách a stretávajú sa ráno v kúpeľni, aby nás ich dialóg viedol zákutiami vládnutia, demokracie a „dospievania“. Anouilh (1910-1987), ktorý rozdeľuje svoje drámy na čierne a ružové, škripajúce a brilantné, zaraďuje túto hru do ďalšej zo svojich kategórií - medzi tzv. nové čierne hry. Jeho Antigona vznikla v roku 1944 a v tom istom roku ju v divadle Atelier inscenoval režisér André Barsacq.

Alexander Balogh

PRVÁ KOMUNÁLNA BANKA
166 x 130 mm

Kam za kultúrou?

Medzinárodná interdisciplinárna výstava 22 autorov zo 7 krajín Európy združených v skupine Bunker, ktorá je sprievodným podujatím výstavy Fórum designu, je sprístupnená v priestoroch Umeleckej besedy slovenskej na Dostojevského rade 1. Svoje práce tu prezentujú mladí dizajnéri z Veľkej Británie, Nemecka, Rakúska, Maďarska a Slovenska.

V Spoločenskom dome Trnávka na Bulharskej ulici 60 sa uskutoční 26. februára o 19.00 h hudobno-zábavné podujatie Sobota na ranči, na ktorom vystúpia skupiny Belasí a Trampas.

V nedeľu 27. februára sa v Dome kultúry Ružinov začína o 10.30 h discoshow pre deti s populárnou Discojarkou, popoludní sa predstaví Trnavské divadlo. O 14.00 h zahrá hudobnú rozprávku Zlaté kura od V. Orlova a o 19.00 h populárnu komédiu Ferka Urbánka Škriatok.

Divadelné združenie Partizánske sa 28. februára o 19.00 h predstaví opäť v Bratislave. V Divadle Astorka/Korzo 90 uvedie hru I. Babela Prvá jazdecká (Historiky z vojny), za ktorú získal tento úspešný amatérsky divadelný tím premiú Ministerstva kultúry SR za tvorivý čin roku 1998.

Špičkové slovenské alternatívne divadlo GUnaGU sa 28. a 29. februára predstaví so svojou najnovšou hrou Bielikovci. Autor Vlado Balek jej dal podtitul Skrytý pôvod pracujúcej inteligencie, režijne inscenáciu pripravil K. Vosátko.

Vernisáž predajnej výstavy Obrazy a odrazy spisovateľa Daniela Heviera bude 6. marca o 17.00 h v Spoločenskom dome Prievoz na Kaštieľskej ulici 30.

Stredisko kultúry na Vajnorskej ulici 21 pripravilo na 7. marca koncert bluegrassovej skupiny COP z Plzne, patriacej k európskej špičke tohto žánru. Na trhu je jej CD album COP - Pár minút.

Ale, ale, pani plukovníková - táto komédia finskeho autora Bengta Ahlforsa (pôvodne nazvaná Popol a akvavit) je novinkou v repertoári Malej scény SND. V réžii Emila Horvátha rozohrávajú príbeh pani plukovníkovej, ktorá hneď po návrate z pohrebu svojho manžela začne zažívať jedno prekvapenie za druhým, Eva Krížiková, Viera Topinková, Anna Javorková, Gabriela Dzuríková, Dušan Tarageľ, Juraj Slezáček a Dušan Cinkota v alternácii s Richardom Stankom. Predstavenie sa koná 7. marca.

V stredu 8. marca sa v Štúdiu S predstaví české divadlo. Tentoraz to bude anglická tragikomédia Jak vraždili sestru Charlie v podaní pražského Divadla Ungelt. V hlavných úlohách sa predstavia A. Vránová, T. Brodská a V. Zawadská.

Nevechajte si nič!

Už druhý program tvorivých dielní pre malých návštevníkov viedenského detského múzea, tzv. minizoomies, tvoria zvieratká v tieňoch. Program je určený deťom predškolského veku a vedú ho skúsení mladí umelci.

Projekt Zvieratká v tieňoch trvá do konca februára v priestoroch detského múzea ZOOM, Museumsquartier, hala 5, na hodinové podujatie sa treba prihlásiť telefonicky (0043-1-5247908) alebo internetom na adrese www.kindermuseum.at. (rh)

Bratislavské
Noviny

najbližšie vyjdú 9. 3.

MERCEDES - MOTOR CAR WIESENTHAL
280 x 30 mm
ide nový!!!